

Nordea Bank Oyj

dataprotectionoffice@nordea.com

Liikenne- ja viestintäviraston valvontapäätös Nordea Bank Oyj:n verkkosivustojen evästekäytännöistä**Yritys, jota päätös koskee**

Nordea Bank Oyj (Y-tunnus 1708790-7, jäljempänä myös Nordea tai yhtiö)

Päätös

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom (jäljempänä myös Traficom) katsoo, että Nordea Bank Oyj on evästekäytännöillään rikkonut sähköisen viestinnän palveluista annetun lain (917/2014, jäljempänä myös SVPL) 205 §:n 1 momenttia, kun sen nordea.fi -verkkosivustolla sekä netbank.nordea.fi -verkkopankkipalvelussa käyttäjiltä ei ole pyydetty asianmukaisesti suostumusta sellaisten evästeiden ja niiden kaltaisten tekniikoiden käytölle, joiden käyttö edellyttää suostumusta. Yhtiön silloisen evästekäytännön mukaisesti käyttäjän katsottiin hyväksyvän muut kuin SVPL 205 §:n 2 momentissa tarkoitetut välttämättömät evästeet oletusarvoisesti pelkästään jatkamalla verkkosivujen käyttöä.

Nordea on heinäkuussa 2020 korjannut menettelyään mahdollistamalla käyttäjille evästekohtaiset valinnat suostumustenhallintatyökalun kautta. Traficomilla ei siten ole aihetta velvoittaa yhtiötä korjauksiin tältä osin.

Traficom katsoo kuitenkin, että yhtiö on rikkonut SVPL 205 §:n 1 momenttia myös päivitetyn evästekäytäntönsä osalta siltä osin, kun nordea.fi -verkkosivustolla käyttäjiltä ei ole pyydetty asianmukaisesti suostumusta YouTuben markkinointievästeille YSC ja VISITOR_INFO1_LIVE. Kyseisiä evästeitä ei voida annetun selvityksen perusteella pitää SVPL 205 §:n 2 momentissa tarkoitettuina välttämättöminä evästeinä. Lisäksi osa yhtiön verkkosivuilla käytetyistä evästeistä on ollut virheellisesti luokiteltu ja osan toiminta-aika on määritelty kohtuuttoman pitkäksi.

Nordea on 7.6.2022 ja 28.6.2022 tehdyillä muutoksilla omatoimisesti korjannut edellä kuvattuja epäkohtia siten, että kaikki muut kuin SVPL 205 §:n 2 momentissa tarkoitetut evästeet on asetettu suostumuksenvaraisiksi ja evästeiden kategoriat sekä toiminta-ajat on päivitetty asianmukaisesti. Lisäksi Nordea on heinäkuussa 2022 päivittänyt verkkosivujensa suostumusmekanismia siten, että käyttäjän on mahdollista jatkaa pelkästään välttämättömillä evästeillä jo mekanismin ensimmäisellä tasolla. Traficomilla ei siten ole perustetta velvoittaa yhtiötä korjauksiin myöskään näiltä osin.

Edellä mainituilla perusteilla Liikenne- ja viestintävirasto päättää asian käsittelyn.

Asian vireille tulo

Asian taustalla on alun perin tietosuojavaltuutetun toimistolle useiden eri henkilöiden toimesta vuosina 2019-2020 tehdyt ilmoitukset ja yhteydenotot koskien evästeiden käyttöä Nordean verkkosivustoilla. Osaa tietosuojavaltuutetun toimistossa vireillä olleista Nordeaa koskevista asioista on selvitetty tietosuojavaltuutetun toimistossa kootulla selvityspyynnöllä, mutta tietosuojavaltuutetun toimisto ei ole antanut asiassa ratkaisua. Vireillä olleet asiat on siirretty Liikenne- ja viestintävirasto Traficomille 16.6.2021 Helsingin hallinto-oikeuden 8.4.2021 antamien kahden

ratkaisun (H1515/2021 ja H1516/2021 / diaari 20801/2020 ja 20848/2020) johdosta. Kyseisissä ratkaisuissa hallinto-oikeus katsoi, että Traficom on toimivaltainen viranomaisen evästesääntelyyn ja evästeiden käytön valvontaan liittyvissä kysymyksissä. Lisäksi hallinto-oikeuden mukaan Traficom toimivaltaan kuuluu evästeiden käyttöön liittyvän suostumuksen tulkinta ja arviointi.

Vuosina 2019–2020 tehdyissä toimenpidepyynnöissä on moitittu erityisesti sitä, että Nordean verkkosivustoilla ei ole ollut mahdollista kieltäytyä evästeistä tai tehdä niiden suhteen tarkempia valintoja. Eräaseen toimenpidepyyntöön liitetystä kuvakaappauksesta käy ilmi, että Nordea on evästabannerissaan ilmoittanut muun muassa seuraavasti: "*kun käytät verkkosivujamme, hyväksyt evästeiden käytön.*" Toisessa toimenpidepyynnössä todetaan, että yhtiö on ohjeistanut tekemään evästeitä koskevat valinnat selainasetusten kautta, jonka seurauksena verkkopankkia ei ole pystynyt käyttämään. Lisäksi eräaseen toimenpidepyyntöön liitetystä kuvakaappauksesta käy ilmi, että mainontaan ja markkinointiin käytettävien evästeiden osalta valinta on ollut valmiiksi päällä, mutta kytkettävissä pois.

Asiassa saatu selvitys

Traficomilla on asiaa arvioidessaan ollut käytettävissä Nordean sekä tietosuojavaltuutetun toimistolle 10.8.2020 että Traficomille 9.6.2022, 7.7.2022 ja 28.9.2022 antamat selvitykset. Traficom on tutkinut sivuston evästekäytäntöjä myös vieraillemalla nordea.fi sekä netbank.nordea.fi -verkkosivustoilla selvityspyynnöiden laatimisen aikana ja annettuja selvityksiä arvioidessaan.

Alla on tarkasteltu ensin Nordean vuonna 2020 tietosuojavaltuutetun toimistolle antamaa selvitystä ja sen jälkeen Traficomille vuonna 2022 toimitettuja selvityksiä.

Vuonna 2020 saatu selvitys

Nordea toimitti vastauksensa tietosuojavaltuutetun toimiston selvityspyyntöön 10.8.2020. Selvityksessä yhtiö on ensin kuvannut sen vanhaa evästekäytäntöä, joka oli käytössä yhtiön verkkosivuilla toimenpidepyynnöiden tekohetkellä. Vanhan käytännön mukaan käyttäjällä ei ollut mahdollisuutta kieltäytyä kaikista ei-välttämättömistä evästeistä muutoin kuin selainasetusten kautta.

Nordea kertoo selvityksessään, että yhtiön käyttämät evästeet oli jaoteltu kolmeen kategoriaan: välttämättömät evästeet ("*cookies that essential for the security and functionality of nordea.fi*"), tilastointiin käytettävät evästeet ("*cookies for statistical purposes*") sekä kolmansien osapuolten markkinointievästeet ("*cookies used by third parties to make marketing possible*"). Selvityksen mukaan käyttäjiä informoitiin evästeistä sivustolle saapumisen yhteydessä evästabannerissa. Ainoastaan markkinointievästeiden käyttö oli mahdollista kieltää evästabannerista erikseen avautuvan linkin kautta. Muutoin käyttäjiä ohjeistettiin tekemään evästeitä koskevat valinnat selainasetuksista. Selvityksen pohjalta käy ilmi, että kaikki evästeet asennettiin käyttötarkoituksesta riippumatta oletusarvoisesti käyttäjän siirtyessä Nordean verkkosivustolle. Näin ollen käyttäjän katsottiin hyväksyvän myös muut kuin SVPL 205 §:n 2 momentin mukaiset välttämättömät evästeet pelkästään jatkamalla verkkosivujen käyttöä.

Selvityksessä todetaan myös, että kaikkien evästeiden kieltäminen selainasetuksista on saattanut johtaa siihen, että osa Nordean verkkopankin palveluista on toiminut vain rajoitetusti.

Nordean uusi evästetyökalu otettiin käyttöön 3.7.2020. Selvityksessä on kuvattu, että uudessa versiossa käyttäjällä on mahdollisuus olla antamatta suostumustaan ei-välttämättömille evästeille, jolloin mitään tällaisia suostumusta edellyttäviä

evästeitä ei asenneta. Lisäksi uudistettu mekanismi informoi sivulla kävijöitä selkeämmin kunkin evästeen käyttötarkoituksesta ja voimassaoloajasta.

Vuonna 2022 saatu selvitys

Traficomien keväällä 2022 tekemien havaintojen mukaan Nordean verkkosivustolla www.nordea.fi käytettiin yhtiön toimittaman selvityksen vastaisesti ennen suostumuksen antamista sellaisiakin evästeitä, jotka oli evästebannerissa luokiteltu suostumusta edellyttäviksi ja joiden annettiin ymmärtää olevan pois käytöstä ennen suostumuksen antamista. Lisäksi verkkopankin netbank.nordea.fi osalta vaikutti siltä, että ennen suostumuksen antamista palvelussa käytettiin sellaisiakin evästeitä, joiden käyttötarkoituksia tai toiminta-aikaa ei evästetyökalussa oltu kerrottu.

Edelleen Traficom kiinnitti huomioita siihen, että Nordean verkkosivustoilla käytössä olevan evästetyökalun ensimmäisellä tasolla käyttäjä pystyi ainoastaan joko hyväksymään kaikki evästeet tai siirtymään evästeasetuksiin. Koska pelkästään välttämättömillä evästeillä jatkaminen edellytti siirtymistä suostumusmekanismin toiselle tasolle, ei sen siten voinut katsoa olevan yhtä vaivatonta kuin suostumuksen antaminen kaikille evästeille. Edellä mainituista syistä Traficom katsoi tarpeelliseksi pyytää asiassa lisäselvitystä ennen asian ratkaisemista.

Nordea toimitti vastauksensa Traficomien selvityspyyntöön 9.6.2022. Selvityksessä yhtiö toteaa nordea.fi-sivuston osalta, että YouTubeen markkinointievästeet YSC ja VISITOR_INFO1_LIVE oli virheellisesti asetettu ilman käyttäjän suostumusta teknisen vian vuoksi, joka on yhtiön toimesta korjattu 7.6.2022. Lisäksi yhtiö kertoo, että käyttäjän kielivalinnat muistava dbw.locale-niminen eväste oli verkkosivuilla virheellisesti luokiteltu muuksi kuin välttämättömäksi evästeeksi, vaikka se tosiasiallisesti on pyydetyn palvelun tarjoamisen kannalta välttämätön. Nordea viittasi vastauksessaan Traficomien evästeohjeistukseen, jonka mukaan kielivalintojen muistaminen sivuston käytön ajan palvelee sivuston käytettävyyttä, jota voidaan pitää välttämättömänä pyydetyn palvelun tarjoamiseksi.

Verkkopankin web-nimisten evästeiden osalta Nordea totesi selvityksessään, että maininta niistä on virheellisesti puuttunut välttämättömien evästeiden listauksesta ja asia on yhtiön toimesta korjattu.

Traficom on selvityksen vastaanottamisen jälkeen vierailut uudelleen www.nordea.fi-verkkosivustolla sekä netbank.nordea.fi-verkkosivustolla ja verrannut tekemiään havaintoja annettuun selvitykseen. Traficomien havainnon mukaan Nordea on kertomansa mukaisesti muuttanut www.nordea.fi-sivuston toimintaa siten, että suostumusta edellyttäviä YouTubeen liittyviä evästeitä ei enää aseta sivustolle saavuttaessa ilman suostumuksen antamista. Lisäksi yhtiö on korjannut sekä dwb.locale-kielievästeen että web-evästeiden luokittelun siten, että kyseiset evästeet on nyt listattu välttämättömiksi evästeiksi.

Edelleen Traficom pyysi yhtiöltä selvitystä tags.tiqcdn.com -osoitteeseen lähtevästä verkkokutsusta www.nordea.fi- ja netbank.nordea.fi -verkkosivustoja avattaessa. Nordea ei ollut maininnut aiemmissa selvityksissään, että sen sivustoilla käytettäisiin tagi- tai pikselipohjaista käyttäjien seurantaan käytettävää tekniikkaa. Seurantapikseleitä ja -tagejä on pidettävä Traficomien tulkinnan mukaan evästeiden kaltaisina tekniikoina, joiden käyttöön on sovellettava samoja sääntöjä kuin päätelaitteelle tallennettavien evästeiden kohdalla.

Nordea on 7.7.2022 toimittamassaan vastauksessa kertonut, että tags.tiqcdn.com -verkkokutsu liittyy Nordean tagien hallinnointijärjestelmään Tealiumiin, joka mahdollistaa Nordealle verkkosivuston työkalujen kontrolloinnin ja estää työkalujen käyttöönoton ennen kuin käyttäjä on antanut siihen suostumuksensa. Nordea

täsmentää, että Tealium on tarpeellinen, jotta velvoitteita olla asettamatta evästeitä tai vastaavia tekniikoita käyttäjän päätelaitteelle ennen käyttäjän suostumusta voidaan noudattaa.

Selvityksessään yhtiö kertoo myös, että dwb.locale-kielievästeen toiminta-aika oli ollut virheellisesti ilmoitettu. Sen oikea toiminta-aika on 1 vuosi ja virhe tullaan päivittämään.

Päätöksen perustelut

Asiaa koskevat säännökset ja oikeuskäytäntö

Evästeiden käytöstä säädetään sähköisen viestinnän palveluista annetun lain (917/2014) 205 §:ssä seuraavasti:

Evästeiden tai muiden palvelun käyttöä kuvaavien tietojen tallentaminen käyttäjän päätelaitteelle ja näiden tietojen käyttö on sallittua palvelun tarjoajalle, jos käyttäjä on antanut siihen suostumuksensa ja palvelun tarjoaja antaa käyttäjälle ymmärrettävät ja kattavat tiedot tallentamisen tai käytön tarkoituksesta.

Edellä 1 momentissa säädetty ei koske tietojen sellaista tallentamista tai käyttöä, jonka ainoana tarkoituksena on toteuttaa viestin välittämistä viestintäverkoissa tai joka on välttämätöntä palvelun tarjoajalle sellaisen palvelun tarjoamiseksi, jota tilaaja tai palvelun käyttäjä on nimenomaisesti pyytänyt.

Edellä tässä pykälässä tarkoitettu tallentaminen ja käyttö on sallittua ainoastaan palvelun vaatimassa laajuudessa ja sillä ei saa rajoittaa yksityisyyden suojaa enempää kuin on välttämätöntä.

SVPL 205 §:llä on saatettu kansallisesti voimaan sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivin¹ 5 artiklan 3 kohta. Sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivin 2 artiklan 1 kohdan mukaan kyseisessä direktiivissä sovelletaan direktiivin 95/46/EY sisältämiä määritelmiä. Viimeksi mainittu direktiivi on kumottu ja korvattu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2016/679, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta eli EU:n yleisellä tietosuoja-asetuksella. SVPL 205 §:n 1 momentissa tarkoitettulla käyttäjän suostumuksella tarkoitetaan EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen 4 artiklan 11 kohdan mukaisesti mitä tahansa vapaaehtoista, yksilöityä, tietoista ja yksiselitteistä tahdonilmaisua, jolla rekisteröity hyväksyy henkilötietojensa käsittelyn antamalla suostumusta ilmaisevan lausuman tai toteuttamalla selkeästi suostumusta ilmaisevan toimen. Lisäksi tietosuoja-asetuksen 7 artiklassa säädetään tarkemmin suostumuksen edellytyksistä. Kyseisen artiklan 2 momentin mukaan suostumuksen antamista koskeva pyyntö on esitettävä selvästi erillään muista asioista helposti ymmärrettävässä ja saatavilla olevassa muodossa selkeällä ja yksinkertaisella kielellä. Edelleen artiklan 3 momentissa todetaan muun muassa, että rekisteröidyllä on oikeus peruuttaa suostumuksensa milloin tahansa ja että suostumuksen peruuttamisen on oltava yhtä helppoa kuin sen antaminen. Tietosuoja-asetuksen johdanto-osan 32 kappaleen on lisäksi todettu, että suostumuksen olisi katettava kaikki käsittelytoimet, jotka toteutetaan samaa tarkoitusta tai samoja tarkoituksia varten. Jos käsittelyllä on useita tarkoituksia, suostumus olisi annettava kaikkia käsittelytarkoituksia varten.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/58/EY, annettu 12 päivänä heinäkuuta 2002, henkilötietojen käsittelystä ja yksityisyyden suojasta sähköisen viestinnän alalla.

Evästeiden käytössä on huomioitava myös Helsingin hallinto-oikeuden 8.4.2021 antamat kaksi ratkaisua (H1515/2021 ja H1516/2021 / diaari 20801/2020 ja 20848/2020), joiden yhteydessä hallinto-oikeus on kumonnut Liikenne- ja viestintävirasto Traficomien aiemman päätöksen, jossa katsottiin, että käyttäjä voisi antaa suostumuksensa SVPL 205 §:n 1 momentin mukaisten ei-välttämättömien evästeiden käyttöön internetselaimen asetusten kautta.

Evästeiden käytössä on lisäksi huomioitava Euroopan unionin tuomioistuimen 1.10.2019 asiassa C-673/17 (Planet49) antama ratkaisu, jonka mukaan suostumusta ei ole annettu pätevästi, kun lupa tietojen tallentamiseen tai internetsivuston käyttäjän päätelaitteelle jo tallennettujen tietojen käyttämiseen evästeiden avulla on annettu valmiiksi rastitetulla ruudulla, josta käyttäjän on poistettava rasti evätäkseen suostumuksensa. Ratkaisussa tuomioistuin myös katsoi, että käyttäjälle tulee ilmoittaa käytettävien evästeiden toiminta-aika sekä tieto siitä, mikäli kolmansilla osapuolilla on oikeus hyödyntää evästeiden kautta kerättäviä tietoja.

Tässä päätöksessä on suostumuksen edellytyksiä arvioitaessa viitattu myös Euroopan tietosuojaneuvoston sekä sen edeltäjän, WP29-työryhmän julkaisemiin ohjeisiin. Selvyyden vuoksi Traficom toteaa, että kyseiset ohjeet eivät ole velvoittavia oikeuslähteitä, mutta niitä on hyödynnetty päätöksen laadinnassa tulkinta-apuna. Siltä osin kuin Traficomien tulkinta vastaa edellä mainittujen ohjeiden mukaisia tulkintoja, on Traficom päätynyt samaan lopputulokseen tietosuojasetuksen ja sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivin itsenäisellä tulkinnalla.

SVPL 303 §:n mukaisesti Liikenne- ja viestintäviraston tehtävänä on valvoa lain 205 §:n noudattamista. Lain 313 §:n mukaan Liikenne- ja viestintävirasto voi ottaa asian tutkittavakseen asianosaisen pyynnöstä tai omasta aloitteestaan. SVPL 315 §:n 1 momentin nojalla Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus saada tehtäviensä suorittamiseksi tarvittavat tiedot niiltä, joiden oikeuksista ja velvollisuuksista tässä laissa säädetään tai jotka toimivat näiden lukuun. SVPL 330 §:n 1 momentin mukaan Liikenne- ja viestintävirasto voi tämän lain mukaisia tehtäviä hoitaessaan antaa huomautuksen sille, joka rikkoo tätä lakia taikka sen nojalla annettuja säännöksiä, määräyksiä, päätöksiä ja lupaehtoja sekä velvoittaa tämän korjaamaan virheensä tai laiminlyöntinsä kohtuullisessa määräajassa. Veloitteen tehosteeksi voidaan SVPL 332 §:n 1 momentin mukaan asettaa uhkasakko tai uhka siitä, että toiminta keskeytetään taikka että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella.

Asian arviointi

Aiemman suostumusmenettelyn arviointi

Asiassa on ensinnäkin arvioitava Nordea Bank Oyj:n evästekäytäntöjä sellaisena kuin ne ovat olleet tietosuojavaltuutetulle tehtyjen toimenpidepyyntöjen hetkellä 2019–2020. Asiassa saadun selvityksen mukaan yhtiöllä ei ole ollut tällöin käytössä sellaista mekanismia, jossa käyttäjiltä olisi pyydetty aktiivinen suostumus sitä edellyttävien evästeiden käyttöön ennen niiden asettamista. Muiden kuin välttämättömien evästeiden kieltäminen kokonaisuudessaan on edellyttänyt, että käyttäjä muokkaa internetselaimensa asetuksia.

SVPL 205 §:n 1 momentin mukaisesti yleinen edellytys evästeiden tai muiden palvelun käyttöä kuvaavien tietojen tallentamiselle ja käytölle on, että käyttäjä on antanut siihen suostumuksensa, ellei kyse ole sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 205 §:n 2 momentissa tarkoitetuista välttämättömistä evästeistä. Välttämättömiksi evästeiksi katsotaan SVPL 205 §:n 2 momentin mukaisesti ainoastaan sellaiset evästeet, joiden ainoana tarkoituksena on joko toteuttaa viestin

välittämistä viestintäverkossa tai jotka ovat välttämättömiä palveluntarjoajalle sellaisen palvelun tarjoamiseksi, jota tilaaja tai palvelun käyttäjä on nimenomaisesti pyytänyt.

Evästeisiin annettavan suostumuksen on täytettävä EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen mukaiset suostumuksen edellytykset ollakseen pätevä. Rekisteröidyn suostumuksella tarkoitetaan tietosuoja-asetuksen 4 artiklan 11 alakohdan mukaan mitä tahansa vapaaehtoista, yksilöityä, tietoista ja yksiselitteistä tahdonilmaisua, jolla rekisteröity hyväksyy henkilötietojensa käsittelyn antamalla suostumusta ilmaisevan lausuman tai toteuttamalla selkeästi suostumusta ilmaisevan toimen.

Tietosuoja-asetuksen johdanto-osan 32 kappaleen mukaan tällainen toimi voisi esimerkiksi olla se, että rekisteröity rastittaa ruudun vieraillessaan internetsivustolla. Suostumusta ei pitäisi voida antaa vaikenemalla, valmiiksi rastitetuilla ruuduilla tai jättämällä jokin toimi toteuttamatta. Lisäksi samassa kappaleessa on todettu, että suostumuksen olisi katettava kaikki käsittelytoimet, jotka toteutetaan samaa tarkoitusta tai samoja tarkoituksia varten. Jos käsittelyllä on useita tarkoituksia, suostumus olisi annettava kaikkia käsittelytarkoituksia varten. Tietosuoja-asetuksen johdanto-osan 43 kappaleessa on edelleen täsmennetty, että suostumusta ei katsota vapaaehtoisesti annetuksi, jos rekisteröidyt eivät voi suostumusta antaessaan antaa erillistä suostumusta eri henkilötietojen käsittelytoimille. Evästeiden osalta tämän on tulkittu tarkoittavan sitä, että silloin kun evästeitä käytetään useisiin toisistaan poikkeaviin käyttötarkoituksiin, tulisi suostumusta pyytää kutakin tarkoitusta varten.

Tietosuoja-asetuksen johdanto-osan 42 kappaleen mukaan tietoisien suostumuksen antamiseksi rekisteröidyn olisi tiedettävä vähintään rekisterinpitäjän henkilöllisyys ja tarkoitukset, joita varten henkilötietoja on määrä käsitellä. Edelleen samassa johdanto-osan kappaleessa todetaan, että suostumusta ei voida pitää vapaaehtoisesti annettuna, jos rekisteröidyllä ei ole todellista vapaan valinnan mahdollisuutta ja jos hän ei voi kieltäytyä suostumuksen antamisesta tai peruuttaa sitä ilman, että siitä aiheutuu hänelle haittaa. Evästeiden osalta tämä tarkoittaa, että jotta suostumus voidaan katsoa vapaasti annetuksi, palveluihin ja toimintoihin pääsyn edellytyksenä ei saa olla käyttäjän suostumus tietojen tallentamiseen käyttäjän päätelaitteelle tai sille jo tallennettujen tietojen käyttämiseen.²

Internetselaimen asetusten käyttämiseen ohjaamista evästeiden hallinnoimiseksi ei voida pitää tietosuoja-asetuksen 4 artiklan 11 kohdassa tarkoitettulla tavalla yksilöitynä ja tietoisena suostumuksen ilmaisuna, koska käyttäjä ei välttämättä ole määrittänyt tai ole voinut määrittää asetuksia täysin mieltymyksiään vastaaviksi, eikä hänen voida olettaa osaavan näin tehdä. Lisäksi selainasetukset eivät välttämättä salli asetusten tekemistä sivusto- ja evästekohteisesti eli riittävän yksilöidysti ja yksiselitteisesti. Tulkinta on vahvistettu aiemmin mainituilla 8.4.2021 annetuilla Helsingin hallinto-oikeuden ratkaisuilla (H1515/2021 ja H1516/2021 / Diaari 20801/2020 ja 20848/2020).

Tältä osin on todettava, että nordea.fi ja netbank.nordea.fi -verkkosivustolla ei ole ollut käytössä asianmukaista ja lain vaatimukset täyttävää tapaa sivuston käyttäjän suostumuksen pyytämiseksi sellaisille evästeille, joiden käyttö edellyttää SVPL 205 §:n 1 momentin mukaisesti käyttäjän suostumusta. Asiassa on kuitenkin huomioitava, että yhtiön menettely on vastannut Traficomien silloista ohjeistusta ja tulkintaa evästeiden käytön suhteen, minkä vuoksi yhtiön aiempaa menettelyä ei voida tältä osin pitää erityisen moitittavana.

² EDPB Asetuksen 2016/679 mukaista suostumusta koskevat suuntaviivat 05/2020, s. 13.

Nykyisen suostumusmenettelyn arviointi

Nordean hallinnoimien verkkosivustojen evästekäytäntöjä on 3.7.2020 uudistettu siten, että evästetyökalussa eritellään aiempaa yksityiskohtaisemmin evästeillä kerätyn datan käyttötarkoitukset ja yhtiön käyttämät kumppanit sekä mahdollistetaan käyttäjälle käyttötarkoitus- ja kumppanikohtaiset evästevalinnat. Tapauksen kannalta keskeistä on siis arvioida, vastaavatko Nordean verkkosivustojen nykyiset evästekäytännöt lain mukaisia vaatimuksia.

Traficom katsoo, että Nordea Bank Oyj on rikkonut SVPL 205 §:n 1 momenttia myös päivitetyn evästekäytännön osalta, kun se on käytössä olleesta suostumusmekanismista ja käyttäjän tekemistä valinnoista huolimatta asettanut käyttäjän päätelaitteelle YouTuben YSC and VISITOR_INFO1_LIVE -nimiset markkinointievästeet, jotka ovat muita kuin sellaisia 205 §:n 2 momentissa tarkoitettuja evästeitä, joiden osalta tallentaminen ei edellytä suostumusta. Traficom katsoo, että kyseisten evästeiden käyttötarkoituksia ei voida pitää SVPL 205 §:n 2 momentin mukaisesti välttämättöminä palveluntarjoajalle sellaisen palvelun tarjoamiseksi, jota tilaaja tai palvelun käyttäjä on nimenomaisesti pyytänyt.

Nordea on 9.6.2022 toimittamassaan selvityksessä kertonut, että kyseisten evästeiden asentuminen on johtunut teknisestä virheestä. Yhtiö on omatoimisesti korjannut menettelyään siten, että kyseiset evästeet on asetettu suostumuksenvaraisiksi. Traficomilla ei siten ole perustetta velvoittaa yhtiötä korjauksiin näiltä osin.

Nordea on lisäksi päivittänyt evästetyökaluaan siten, että käyttäjän on mahdollista jatkaa pelkästään välttämättömillä evästeillä mekanismin ensimmäisellä tasolla. Traficom katsoo tarpeelliseksi kuitenkin huomauttaa, että vaikka evästeiden hyväksyminen ja niistä kieltäytyminen on näennäisesti yhtä vaivatonta, valittavissa olevien vaihtoehtojen sanamuodot "*sulje asetukset*", "*jatka valituilla*" tai "*hyväksy kaikki*" sekä viimeisimmän vaihtoehdon korostaminen eri värillä johdattelevat käyttäjää kuitenkin tosiasiasa edelleen hyväksymään kaikki evästeet. Traficom katsoo aiheelliseksi korostaa, että jatkokehityksessä evästetyökalun muotoilu tulisi toteuttaa siten, ettei se ohjaa käyttäjää suosimaan evästeiden hyväksymistä, erityisesti ottaen huomioon Euroopan tietosuojaneuvoston antaman tuoreen, harhaanjohtavia "dark pattern" tekniikoita koskevan ohjeen (3/2022).³

Sovelletut säännökset

Laki sähköisen viestinnän palveluista (917/2014) 205 § 1 ja 2 mom., 315 § 1 mom., 330 § 1 mom.

Muutoksenhaku

Tästä päätöksestä on mahdollista valittaa hallinto-oikeuteen oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 8 §:n mukaisesti. Valitusohjeet toimitetaan tämän päätöksen liitteenä.

³ Euroopan tietosuojaneuvoston ohjeluonnos Dark patterns in social media platform interfaces: How to recognise and avoid them. Ohjeluonnos on saatavilla osoitteessa: https://edpb.europa.eu/our-work-tools/documents/public-consultations/2022/guidelines-32022-dark-patterns-social-media_en

Heidi Kivekäs,
Yksikönpäällikkö

Janna Toivonen,
Lakimies

Jakelu Nordea Bank Oyj
 Toimenpidepyynnön tekijät